

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)

13. september 2018*

»Præjudiciel forelæggelse – forbrugerbeskyttelse – direktiv 93/13/EF – urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler – direktiv 2008/48/EF – sag om betalingspåkrav baseret på en veksel, som sikrer de forpligtelser, der følger af en kontrakt om forbrugslån«

I sag C-176/17,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Sąd Rejonowy w Siemianowicach Śląskich I Wydział Cywilny (retten i første instans i Siemianowicach Śląskich, første afdeling for civile sager, Polen), ved afgørelse af 17. februar 2017, indgået til Domstolen den 6. april 2017, i sagen

Profi Credit Polska S.A. w Bielsku Białej

mod

Mariusz Wawrzosek,

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, M. Ilešič, og dommerne A. Rosas, C. Toader (refererende dommer), A. Prechal og E. Jarašiūnas,

generaladvokat: J. Kokott,

justitssekretær: fuldmægtig R. Šereš,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 1. marts 2018,

efter at der er afgivet indlæg af:

- den polske regering ved B. Majczyna, B. Czech og S. Żyrek, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved A. Cleenewerck de Crayencour, K. Herbout-Borcak, G. Goddin og N. Ruiz García, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 26. april 2018,

afsagt følgende

* Processprog: polsk.

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler (EFT 1993, L 95, s. 29) samt af artikel 17, stk. 1, og artikel 22, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/48/EF af 23. april 2008 om forbrugerkreditaftaler og om ophævelse af Rådets direktiv 87/102/EØF (EUT 2008, L 133, s. 66, berigtiget i EUT 2009, L 207, s. 14, EUT 2010, L 199, s. 40, og EUT 2011, L 234, s. 46).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet under en sag mellem Profi Credit Polska og Mariusz Wawrzosek vedrørende en påstand om udstedelse af et betalingspåbud på grundlag af en veksel underskrevet af Mariusz Wawrzosek for betaling af beløb, der angiveligt skyldes til opfyldelse af en kontrakt om forbrugslån indgået med det nævnte selskab.

Retsforskrifter

EU-retten

Direktiv 93/13

- 3 I 24. betragtning til direktiv 93/13 præciseres, at »[...] medlemsstaternes retsmyndigheder og administrative organer skal råde over tilstrækkelige og effektive midler til at bringe anvendelsen af urimelige vilkår i forbrugeraftaler til ophør«.
- 4 Ifølge artikel 1, stk. 1, i direktiv 93/13 er direktivets formål en indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem erhvervsdrivende og forbrugere.
- 5 Direktivets artikel 3, stk. 1, har følgende ordlyd:

»Et kontraktvilkår, der ikke har været genstand for individuel forhandling, anses for urimeligt, hvis det til trods for kravene om god tro bevirker en betydelig skævhed i parternes rettigheder og forpligtelser ifølge aftalen til skade for forbrugeren.«
- 6 Det nævnte direktivs artikel 6, stk. 1, er affattet således:

»Medlemsstaterne fastsætter, at urimelige kontraktvilkår i en aftale, som en erhvervsdrivende har indgået med en forbruger, i henhold til deres nationale lovgivning ikke binder forbrugeren, og at aftalen forbliver bindende for parterne på i øvrigt samme vilkår, hvis den kan opretholdes uden de urimelige kontraktvilkår.«
- 7 Direktivets artikel 7, stk. 1, lyder således:

»Medlemsstaterne sikrer, at der i forbrugernes og konkurrenternes interesse findes egnede og effektive midler til at bringe anvendelsen af urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem forbrugere og en erhvervsdrivende, til ophør.«

Direktiv 87/102/EØF

- 8 Artikel 10 i Rådets direktiv 87/102/EØF af 22. december 1986 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit (EFT 1987, L 42, s 48), bestemte:

»Medlemsstater, som i forbindelse med kreditaftaler tillader forbrugeren

- a) at foretage betaling med vekslers, herunder egenveksler
- b) at stille sikkerhed ved hjælp af vekslers, herunder egenveksler og checks,

skal sikre, at forbrugeren er beskyttet på passende måde, når disse dokumenter anvendes på de nævnte måder.«

Direktiv 2008/48

- 9 Som det præciseres i artikel 1 i direktiv 2008/48, har dette direktiv til formål at harmonisere visse aspekter af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om aftaler om forbrugerkredit.

- 10 Dette direktivs artikel 3, litra c), definerer en »kreditaftale« som »en aftale, hvorved en kreditgiver yder eller giver tilsagn om at yde en forbruger kredit i form af henstand med betalingen, lån eller anden tilsvarende form for finansiel facilitet, undtagen aftaler om løbende levering af tjenesteydelser eller varer af samme art, hvor forbrugeren betaler for ydelserne eller varerne i rater, så længe de leveres«.

- 11 Nævnte direktivs artikel 17 med overskriften »Overdragelse af rettigheder« bestemmer i stk. 1:

»Overdrages kreditgiverens rettigheder i henhold til en kreditaftale eller selve kreditaftalen til tredjemand, har forbrugeren ret til at gøre enhver indsigelse gældende over for erhververen, som denne forbruger kunne gøre gældende over for den oprindelige kreditgiver, herunder også krav om modregning, i det omfang modregning er tilladt i den pågældende medlemsstat.«

- 12 Samme direktivs artikel 22 med overskriften »Harmonisering og direktivets ufravigelige karakter« bestemmer i stk. 1:

»I det omfang dette direktiv indeholder harmoniserede bestemmelser, kan medlemsstaterne ikke i national ret bibeholde eller indføre bestemmelser, der fraviger dem, der er fastsat i dette direktiv.«

- 13 I artikel 29 i direktiv 2008/48 præciseres, at direktiv 87/102 ophæves med virkning fra den 11. juni 2010.

Polsk ret

- 14 Artikel 484¹ i ustawa – Kodeks postępowania cywilnego (lov om civil retspleje) af 17. november 1964 (Dz.U. 1964, nr. 4), konsolideret lov, som ændret (herefter »kpc«), bestemmer:

»[...]

2. Retten træffer afgørelse ifølge betalingspåkravsproceduren efter skriftlig anmodning fra sagsøgeren i stævningen.

3. Sagen behandles i et lukket retsmøde. [...]

15 Denne lovs artikel 485, stk. 2, lyder således:

»Retten afsiger ligeledes en kendelse om betalingspåbud mod den, som er forpligtet i henhold til en korrekt udfyldt veksel [...], hvis ægthed og indhold ikke giver anledning til tvivl.«

16 Nævnte lovs artikel 486, stk. 1, bestemmer:

»Hvis der ikke foreligger tilstrækkelige oplysninger til afsigelse af en kendelse om betalingspåbud, fastsætter retspræsidenten en dato for mundtlig forhandling, medmindre sagen kan behandles uden mundtlig forhandling.«

17 Kpc's artikel 491, stk. 1, bestemmer:

»I kendelsen om betalingspåbud pålægger retten skyldneren, inden for to uger regnet fra forkyndelsen af kendelsen, at betale hele tilgodehavendet, med tillæg af omkostninger, eller at gøre indsigelse over for kendelsen inden for samme frist.«

18 I denne lovs artikel 492 præciseres:

»1. En kendelse om betalingspåbud er, fra afsigelsen heraf, et eksigibelt dokument, som kan fuldbyrdes uden fuldbyrdelsespåtegning. [...]

[...]

3. En kendelse om betalingspåbud, som er afsagt på grundlag af en veksel [...], kan fuldbyrdes umiddelbart efter udløbet af den frist, der er fastsat til betaling af tilgodehavendet. Såfremt sagsøgte rejser indsigelse, kan retten efter anmodning fra denne udsætte fuldbyrdelsen af kendelsen [...].«

19 I nævnte lovs artikel 493, stk. 1, bestemmes:

»Indsigelse skal indgives til den ret, som har afsagt kendelsen om betalingspåbud. Sagsøgte skal i indsigelsen præcisere, om kendelsen om betalingspåbuddet bestrides helt eller delvis, og anføre de anbringender og indsigelser samt faktiske omstændigheder og beviser, som skal gøres gældende, inden der gives møde i sagen vedrørende denne realitet, idet indsigelsen i modsat fald afvises [...].«

20 Artikel 385¹ i ustawa – Kodeks cywilny (lov om civil lovbog) af 23. april 1964 (Dz. U. af 1964, nr. 16), konsolideret lov, som ændret (herefter »civil lovbog«), præciserer:

»1. Bestemmelser i en forbrugeraftale, som ikke har været genstand for en individuel forhandling, er ikke bindende for forbrugeren, hvis de fastsætter hans rettigheder og pligter på en måde, som er i strid med god forretningsskik, og groft tilsidesætter hans interesser (ulovlige kontraktvilkår). Denne bestemmelse berører ikke vilkår, som fastsætter parternes hovedydelse, herunder prisen eller vederlaget, hvis de er entydigt formuleret.

2. Såfremt et kontraktvilkår ikke er bindende for forbrugeren i medfør af stk. 1, forbliver aftalen i øvrigt bindende for parterne.

[...]«

21 Artikel 101 i ustawa prawo wekslowe (veksellov) af 28. april 1936 (Dz.U. af 1936, nr. 37), som ændret, lyder således:

»Vekslen indeholder:

- 1) betegnelsen »veksel« i dokumentets tekst, på det sprog, hvorpå den er udstedt
- 2) et ubetinget løfte om at betale et bestemt pengebeløb
- 3) en bestemt betalingsfrist
- 4) et bestemt betalingssted
- 5) navnet på den person, til hvem eller på hvis ordre betalingen skal ske
- 6) sted og dato for udstedelsen af vekslen
- 7) vekslens udsteders underskrift.«

22 I artikel 19, stk. 4, i ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (lov om sagsomkostninger i civile sager) af 28. juli 2005 (Dz. U. af 2005, nr. 167) bestemmes:

»I tilfælde af indsigelse mod den kendelse om betalingspåbud, der afsiges ifølge betalingspåkravsproceduren, skal sagsøgte betale tre fjerdedele af sagsomkostningerne.«

23 Bestemmelserne i direktiv 2008/48 blev gennemført i polsk ret ved ustawa o kredycie konsumencki (lov om forbrugerkredit) af 12. maj 2011 (Dz. U. af 2014, nr. 1497), konsolideret lov, som ændret. Lovens artikel 41 bestemmer:

»1. En forbrugers væksel, som overdrages til kreditgiver til opfyldelse af eller sikkerhed for en ydelse, som følger af en forbrugerkreditaftale, skal indeholde klausulen »ikke til ordre« eller en anden klausul med tilsvarende betydning.

2. Såfremt kreditgiver accepterer en væksel [...], som ikke indeholder klausulen »ikke til ordre«, og overdrager denne væksel [...] til en anden person, er kreditgiver forpligtet til at erstatte forbrugers tab, som følger af betalingen af vekslen [...].

3. Stk. 2 finder ligeledes anvendelse, såfremt vekslen eller checken mod kreditgivers vilje er kommet i en anden persons besiddelse.«

Twisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

24 Ved standardkontrakt af 3. december 2015 ydede Profi Credit Polska, et selskab med hjemsted i Bielsko-Biała (Polen) (herefter »finansieringsinstituttet« eller »långiveren«), et forbrugslån til Mariusz Wawrzosek (herefter »låntageren«). Denne standardkontrakt indeholdt en bestemmelse, hvorefter låntageren blev pålagt at udstede en væksel med henblik på at sikre långiverens tilgodehavender i henhold til denne kontrakt. Tilbagebetalingen af dette lån var således sikret ved en af låntageren underskrevet væksel, hvis beløb ikke var præciseret.

25 Efter låntagerens betalingsmisligholdelse underrettede finansieringsinstituttet ham om, at vekslen var blevet udfyldt med det skyldige beløb. Finansieringsinstituttet indleverede en stævning til den forelæggende ret med påstand om udstedelse af et betalingspåbud over for låntageren på et beløb af

3 268,38 polske zloty (PLN) (ca. 753 EUR), som fremgik af vekslen, for den forelæggende ret. Det nævnte finansieringsinstitut vedlagde den nævnte væksel, som var behørigt udfyldt og underskrevet, samt opsigelsen af lånekontrakten, som bilag til stævningen.

- 26 Denne retsinstans har præciseret, at selv om den ikke blandt sagsakterne råder over den pågældende standardkontrakt, er den bekendt med ordlyden af det kontraktvilkår, hvorved låntageren pålægges at udstede en væksel som garanti for betalingen. Retten har oplyst, at dette vilkår er affattet identisk i alle de lånekontrakter, som indgås af Profi Credit Polska, og som har givet anledning til et stort antal sager om udstedelse af et betalingspåbud for denne ret.
- 27 Den nævnte retsinstans har oplyst, at denne betalingspåkravsprocedure på grundlag af en væksel anvendes hyppigt af de erhvervsdrivende i Polen med henblik på inddrivelse af deres tilgodehavender. Denne praksis består i kun at vedlægge stævningen den behørigt udfyldte væksel, men ikke andre dokumenter, som dokumenterer eksistensen af det skyldforhold, der ligger til grund for underskrivelsen af denne (»det tilgrundliggende skyldforhold«), herunder forbrugerkreditaftalen.
- 28 Den forelæggende ret har fremhævet, at betalingspåkravsproceduren hviler på en formodning om, at den faktiske situation, som begrunder sagsøgerens tilgodehavende, fuldt ud er blevet godtgjort ved de dokumenter, der er anført i kpc's artikel 485 og vedlagt stævningen, heriblandt vekslen. Følgelig er det med henblik på afsigelsen af en kendelse om betalingspåbud tilstrækkeligt at efterprøve, at vekslen er blevet korrekt udstedt under overholdelse af de betingelser, der er anført i veksellovens artikel 1 ff. og artikel 101, som ændret.
- 29 Denne retsinstans har bemærket, at betalingspåkravsproceduren i henhold til gældende national ret foregår i to faser. I første fase indskrænkes bedømmelsen af vekslens gyldighed, hvis den kan foretages ex officio af retten, til en undersøgelse af dennes formelle lovlighed, eftersom det fremgår af kpc's artikel 485, stk. 2, at den ret, der behandler sagen, afsiger en kendelse om betalingspåbud mod »den, som er forpligtet i henhold til en korrekt udfyldt væksel [...], hvis dennes ægthed og indhold ikke giver anledning til tvivl«. I anden fase forholder det sig således, at hvis den i vekslen udpegede debitor har gjort indsigelse mod kendelsen om betalingspåbud, kan denne ikke blot bestride vekselforpligtelsen, men ligeledes det eksisterende tilgrundliggende skyldforhold, herunder f.eks. forbrugerkreditaftalen.
- 30 Den forelæggende ret er i tvivl om, hvorvidt den betalingspåkravsprocedure, der er iværksat på grundlag af en væksel, er i overensstemmelse med direktiv 93/13.
- 31 Ifølge denne retsinstans adskiller denne sag sig fra de sager, der gav anledning til dom af 14. juni 2012, Banco Español de Crédito (C-618/10, EU:C:2012:349), og dom af 18. februar 2016, Finanzmadrid EFC (C-49/14, EU:C:2016:98), hvori de nationale retsinstanser rådede over de aftaledokumenter, der fastslog medkontrahenternes rettigheder og pligter, således at de havde mulighed for at undlade at anvende de urimelige kontraktvilkår, der var indeholdt i disse dokumenter.
- 32 Derimod er retten af den opfattelse, at selv om det tilkommer den i den for denne verserende sag at undersøge retsforholdet mellem parterne, er denne undersøgelse begrænset til det område, der er defineret ved vekselforholdet. Retten har anført, at dens kontrol i henhold til den gældende nationale lovgivning kun kan vedrøre vekslens indhold. Selv om retten havde kendskab til det tilgrundliggende skyldforhold, ville den således ikke, på grund af de nationale retsforskrifter, kunne udøve en kontrol med de dokumenter, som fastslår dette. Det tilkommer herefter alene forbrugeren at gøre indsigelse mod kendelsen om betalingspåbud, for at den eventuelt urimelige karakter af visse kontraktvilkår eller manglende overholdelse af oplysningspligten kan fastslås.

33 Under disse omstændigheder har Sąd Rejonowy w Siemianowicach Śląskich I Wydział Cywilny (retten i første instans i Siemianowicach Śląskich, første afdeling for civile sager, Polen) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er bestemmelserne i [direktiv 93/13], navnlig direktivets artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, og bestemmelserne i [direktiv 2008/48], navnlig direktivets artikel 17, stk. 1, og artikel 22, stk. 1, til hinder for, at en erhvervsdrivende (långiver) over for en forbruger (låntager) kan gøre et krav gældende, som fastslås ved en korrekt udfyldt veksels, i en betalingspåbudsprocedure i henhold til artikel 485, § 2 ff. i [den civile retsplejelov], sammenholdt med artikel 41 i [lov af 12. maj 2011 om forbrugerkredit], ifølge hvilke bestemmelser den nationale ret udelukkende kan prøve gyldigheden af kravet i henhold til vekslen for så vidt angår overholdelsen af vekselsens formkrav uden at gå ind på det tilgrundliggende forhold?«

Om det præjudicielle spørgsmål

- 34 Indledningsvis bemærkes, at selv om artikel 17, stk. 1, i direktiv 2008/48 henviser til overdragelse af kreditgiverens rettigheder til tredjemand, er det under de i hovedsagen omhandlede omstændigheder ubestridt, at vekselsens remittent og långiver er samme juridiske person.
- 35 I øvrigt forholder det sig således, at selv om artikel 10 i direktiv 87/102, som blev ophævet ved direktiv 2008/48, omhandlede veksler, således som generaladvokaten har bemærket i punkt 34 ff. i forslaget til afgørelse, henviser bestemmelserne i direktiv 2008/48 ikke længere til disse instrumenter.
- 36 Da direktiv 2008/48 ikke har foretaget en harmonisering på området for veksler som sikkerhed for en kredit til forbrugeren, finder direktivets artikel 22, stk. 1, heller ikke anvendelse under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede.
- 37 Følgelig vil det af den forelæggende ret stillede spørgsmål udelukkende blive besvaret på grundlag af bestemmelserne i direktiv 93/13.
- 38 Med sit spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 skal fortolkes således, at de er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, som gør det muligt at afsige en kendelse om betalingspåbud, der er baseret på en veksels, som opfylder formkravene, og som sikrer et tilgodehavende i henhold til en forbrugerkreditaftale, når den ret, som behandler en sag om udstedelse af et betalingspåbud, ikke har beføjelse til at foretage en undersøgelse af, om vilkårene i denne kontrakt eventuelt er urimelige.
- 39 Indledningsvis bemærkes, at medlemsstaterne i henhold til artikel 6, stk. 1, i direktiv 93/13 fastsætter, at urimelige kontraktvilkår i en aftale, som en erhvervsdrivende har indgået med en forbruger, i henhold til deres nationale lovgivning ikke binder forbrugeren.
- 40 På grund af arten og betydningen af den offentlige interesse, som den beskyttelse, der er sikret forbrugerne, der befinder sig i en svagere stilling end den erhvervsdrivende, hviler på, pålægger direktiv 93/13, således som det fremgår af dettes artikel 7, stk. 1, sammenholdt med 24. betragtning hertil, medlemsstaterne at fastsætte egnede og effektive midler »til at bringe anvendelsen af urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem forbrugere og en erhvervsdrivende, til ophør« (dom af 21.12.2016, Gutiérrez Naranjo m.fl., C-154/15, C-307/15 og C-308/15, EU:C:2016:980, præmis 56 og den deri nævnte retspraksis).
- 41 Med henblik herpå påhviler det den nationale ret ganske enkelt at afvise anvendelsen af et urimeligt kontraktvilkår, således at det ikke har nogen bindende virkning for forbrugeren, uden at den har kompetence til at ændre vilkårets indhold (dom af 21.12.2016, Gutiérrez Naranjo m.fl., C-154/15, C-307/15 og C-308/15, EU:C:2016:980, præmis 57 og den deri nævnte retspraksis).

- 42 I denne sammenhæng skal det for det første fremhæves, at den nationale ret ifølge Domstolens faste praksis af egen drift skal efterprøve, om et kontraktvilkår, der henhører under anvendelsesområdet for direktiv 93/13, er urimeligt, og derved afhjælpe den manglende ligevægt mellem forbrugeren og den erhvervsdrivende, hvilket forudsætter, at den råder over de oplysninger vedrørende de retlige eller faktiske omstændigheder, som denne prøvelse kræver (jf. i denne retning dom af 21.4.2016, Radlinger og Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, præmis 52 og den deri nævnte retspraksis, og af 21.12.2016, Gutiérrez Naranjo m.fl., C-154/15, C-307/15 og C-308/15, EU:C:2016:980, præmis 58).
- 43 Domstolen har i de sager, der gav anledning til dom af 14. juni 2012, Banco Español de Crédito (C-618/10, EU:C:2012:349), og af 18. februar 2016, Finanzmadrid EFC (C-49/14, EU:C:2016:98), samt kendelse af 21. juni 2016, Aktiv Kapital Portfolio (C-122/14, ikke trykt i Sml., EU:C:2016:486), haft lejlighed til at præcisere, at denne begrundelse ligeledes gælder, således som det er tilfældet under de i hovedsagen omhandlede omstændigheder, med hensyn til en betalingspåkravsprocedure.
- 44 En effektiv beskyttelse af de rettigheder, som dette direktiv tillægger forbrugerne, kan nemlig alene sikres på betingelse af, at den nationale processuelle ordning inden for rammerne af betalingspåkravsproceduren eller fuldbyrdelsesproceduren for betalingspåkravet muliggør en ex officio-kontrol af den potentielt urimelige karakter af de vilkår, der er indeholdt i den pågældende kontrakt (jf. i denne retning dom af 18.2.2016, Finanzmadrid EFC, C-49/14, EU:C:2016:98, præmis 46, og kendelse af 21.6.2016, Aktiv Kapital Portfolio, C-122/14, ikke trykt i Sml., EU:C:2016:486, præmis 30).
- 45 I det foreliggende tilfælde har den forelæggende ret præciseret, at dens kontrol i forbindelse med den første fase af betalingspåkravsproceduren er begrænset til det egentlige vekselforhold, dvs. vekslen, og ikke kan vedrøre det tilgrundliggende skyldforhold.
- 46 Endvidere har denne retsinstans oplyst, at den ikke råder over oplysninger om alle de faktiske og retlige omstændigheder, som følger af den omhandlede låneaftale.
- 47 Det følger heraf, at en national retsinstans ikke under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede er i stand til at foretage en undersøgelse af den eventuelt urimelige karakter af et kontraktvilkår, når den ikke råder over oplysninger om samtlige faktiske og retlige omstændigheder, som denne undersøgelse kræver.
- 48 For det andet og hvad fortsat angår den første fase af proceduren har den polske regering gjort gældende, at ifølge kpc's artikel 486, stk. 1, vil formanden for den afdeling, der behandler sagen, hvis der ikke foreligger tilstrækkelige oplysninger, der kan begrunde udstedelsen af et betalingspåbud, kunne fastsætte en dato for afholdelse af en mundtlig forhandling, medmindre sagen under alle omstændigheder kan behandles uden mundtlig forhandling. Når der er fastsat en dato for den mundtlige forhandling, tilrettelægges procedurens mundtlige fase ifølge den almindelige procedure eller den særlige procedure, som finder anvendelse herpå, hvilket gør det muligt at undersøge både vekselforholdet og det tilgrundliggende skyldforhold, herunder forbrugerkreditaftalen.
- 49 Når dette er sagt, fremgår det dels, således som det fremgår af ordlyden af denne bestemmelse, at den beføjelse, som formanden for den afdeling, der behandler sagen, er tillagt til at fastsætte en dato for den mundtlige forhandling – som en undtagelse til reglen om, at sagen i overensstemmelse med kpc's artikel 484¹ behandles uden mundtlig forhandling – er betinget af, at »der ikke foreligger tilstrækkelige oplysninger, der kan begrunde en kendelse om betalingspåbud«.
- 50 Ifølge den forelæggende rets oplysninger er denne betingelse imidlertid ikke opfyldt i hovedsagen.

- 51 Dels har denne retsinstans fremhævet, at det i forbindelse med den første fase af proceduren følger af kpc's artikel 485, stk. 2, at rettens kompetence er begrænset til en undersøgelse af vekslens formelle lovlighed. Den nævnte retsinstans har præciseret, at den veksler, der omhandles i den for denne verserende sag, er gyldig.
- 52 Under alle omstændigheder forholder det sig således, at selv om Domstolen i henhold til artikel 267 TEUF har kompetence til på grundlag af artikel 7 i direktiv 93/13 at udlede de kriterier, som danner ramme om den undersøgelse ex officio af de forpligtelser, der følger af dette direktiv, er det den forelæggende ret, der skal efterprøve, om en bestemmelse, såsom kpc's artikel 486, stk. 1, i givet fald kan give retten en sådan ramme.
- 53 For det tredje har den forelæggende ret bemærket, at en undersøgelse af det retsforhold, som følger af forbrugerkreditaftalen, kun finder sted, hvis forbrugeren gør indsigelse mod betalingspåkravet.
- 54 Det bemærkes, at selv om proceduren for den forelæggende ret kun vedrører den første fase i proceduren, skal denne procedure ikke desto mindre, således som generaladvokaten har anført i punkt 28 i forslaget til afgørelse, betragtes i sin helhed, således at både det første trin inden fremsættelsen af indsigelsen og det andet trin i tilknytning hertil skal tages i betragtning.
- 55 Hvert enkelt tilfælde, hvor der opstår spørgsmål om, hvorvidt en national processuel bestemmelse berører retten til effektive retsmidler, skal nemlig bedømmes under hensyn til, hvilken stilling bestemmelsen indtager i den samlede procedure, herunder dens forløb og dens særlige kendetegn, for de forskellige nationale retsinstanser (jf. i denne retning dom af 21.4.2016, Radlinger og Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, præmis 50 og den deri nævnte retspraksis).
- 56 Det bemærkes, at med iværksættelsen af procedurens anden fase, dvs. når forbrugeren gør indsigelse mod betalingspåkravet, råder den nationale ret over de oplysninger om de retlige og faktiske omstændigheder, der er nødvendige for ex officio-undersøgelsen af en eventuelt urimelig karakter af et kontraktvilkår, som henhører under anvendelsesområdet for direktiv 93/13.
- 57 Selv om Domstolen således i flere henseender og under hensyn til kravene i artikel 6, stk. 1, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 har opstillet rammer for den måde, hvorpå de nationale domstole skal sikre beskyttelsen af de rettigheder, som tilkommer forbrugerne i henhold til dette direktiv, harmoniserer EU-lovgivningen principielt ikke procedurerne for undersøgelsen af den hævdede urimelighed i et kontraktvilkår, og disse falder derfor inden for medlemsstaternes interne retsorden, dog på betingelse af, at disse procedurer ikke er mindre gunstige end dem, der gælder for tilsvarende situationer, der er underlagt national ret (ækvivalensprincippet), og at de fastsætter en effektiv domstolsbeskyttelse som fastsat i artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (jf. i denne retning dom af 14.9.2017, The Trustees of the BT Pension Scheme, C-628/15, EU:C:2017:687, præmis 58 og 59 og den deri nævnte retspraksis, og af 31.5.2018, Sziber, C-483/16, EU:C:2018:367, præmis 35 og den deri nævnte retspraksis).
- 58 Hvad angår ækvivalensprincippet, og som generaladvokaten har anført i punkt 55 i sit forslag til afgørelse, må det konstateres, at Domstolen ikke råder over nogen oplysninger, der kan give anledning til tvivl med hensyn til den i hovedsagen omhandlede lovgivnings forenelighed med dette princip.
- 59 For så vidt angår retten til effektive retsmidler bemærkes, at den forpligtelse, som følger af artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13, til at fastsætte processuelle regler, som gør det muligt at sikre overholdelsen af de rettigheder, som borgerne kan udlede af direktiv 93/13 mod anvendelsen af urimelige vilkår, indebærer et krav om ret til effektive retsmidler, hvilket også er sikret ved artikel 47 i chartret om grundlæggende rettigheder. Denne beskyttelse skal gælde såvel med hensyn til udpegningen af de retsinstanser, der har kompetence til at påkende sager, der støttes på EU-retten, som med hensyn til de processuelle regler, der vedrører sådanne sager (jf. i denne retning dom af 31.5.2018, Sziber, C-483/16, EU:C:2018:367, præmis 49 og den deri nævnte retspraksis).

- 60 Det fremgår af kpc's artikel 492 og artikel 493, stk. 1, at debtors indsigelse mod betalingspåkravet ved den ret, som har afsagt denne kendelse, gør det muligt for denne ret at udsætte fuldbyrdelsen heraf.
- 61 Som generaladvokaten har anført i punkt 77 i sit forslag til afgørelse, skal den forelæggende ret med henblik på at afgøre, om en procedure som den i hovedsagen omhandlede er i strid med retten til effektive retsmidler, i overensstemmelse med Domstolens praksis fastslå, om de nærmere regler for indsigelsesproceduren, som fastsættes i national ret, medfører en ikke ubetydelig risiko for, at de berørte forbrugere ikke fremsætter den krævede indsigelse (jf. i denne retning dom af 14.6.2012, Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, præmis 54, af 14.3.2013, Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, præmis 58, og af 18.2.2016, Finanmadrid EFC, C-49/14, EU:C:2016:98, præmis 52).
- 62 I mangel af en effektiv prøvelse af den eventuelt urimelige karakter af kontraktvilkårene i den pågældende kontrakt er det nemlig ikke muligt at sikre, at de rettigheder, der er tillagt ved direktiv 93/13, overholdes (dom af 7.12.2017, Banco Santander, C-598/15, EU:C:2017:945, præmis 46 og den deri nævnte retspraksis).
- 63 Blandt de egnede og effektive midler, som skal sikre forbrugerne en ret til effektive retsmidler, skal der være en mulighed for anlægge et søgsmål eller rejse indsigelse under rimelige processuelle betingelser på en sådan måde, at udøvelsen af deres rettigheder ikke undergives betingelser, bl.a. frister eller afgifter, der mindsker udøvelsen af de rettigheder, som er sikret ved direktiv 93/13 (jf. i denne retning dom af 21.4.2016, Radlinger og Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, præmis 46 og den deri nævnte retspraksis).
- 64 Det fremgår af alle de oplysninger, som Domstolen råder over, at selv om sagsøgte, i overensstemmelse med kpc's artikel 491 ff., under procedurens første fase har ret til at bestride betalingspåkravet, er udøvelsen af denne indsigelsesret underlagt særdeles restriktive betingelser.
- 65 For det første følger det nemlig af kpc's artikel 491, stk. 1, at fristen for at fremsætte indsigelse er to uger. Desuden skal sagsøgte ifølge denne lovs artikel 493, stk. 1, i indsigelsesdokumentet præcisere, om kendelsen om betalingspåbuddet bestrides helt eller delvis og anføre de anbringender og indsigelser samt faktiske omstændigheder og beviser, som gøres gældende, idet indsigelsen i modsat fald afvises.
- 66 Som generaladvokaten har anført i punkt 79 i forslaget til afgørelse medfører sådanne processuelle regler inden for en så kort frist en ikke ubetydelig risiko for, at forbrugeren ikke gør indsigelse, eller at denne afvises.
- 67 For det andet følger det af artikel 19, stk. 4, i lov af 28. juli 2005 om sagsomkostninger i civile sager, at sagsøgte skal betale tre fjerdedele af sagsomkostningerne, når den pågældende gør indsigelse mod kendelsen om betalingspåbuddet, således at den erhvervsdrivende kun skal betale en fjerdedel af disse omkostninger.
- 68 Som generaladvokaten har anført i punkt 80 i forslaget til afgørelse, kan sådanne omkostninger i sig selv afholde en forbruger fra at indgive indsigelse. Forbrugeren straffes så meget desto mere, hvis den pågældende under alle omstændigheder skal afholde udgifter, som er tre gange højere end modpartens.
- 69 I denne henseende er det vigtigt at bemærke, at der foreligger en ikke ubetydelig risiko for, at de berørte forbrugere ikke fremsætter den krævede indsigelse, enten på grund af den særligt korte frist, der er fastsat hertil, eller fordi de kan blive afholdt fra at forsvare sig i betragtning af de omkostninger, som en retssag ville medføre i forhold til den anfægtede gælds størrelse, eller fordi de ikke kender eller forstår omfanget af deres rettigheder, eller på grund af det begrænsede indhold af anmodningen om påkravet, der er blevet indgivet af de erhvervsdrivende, og således på grund af den ufuldstændige

karakter af de oplysninger, som de råder over (jf. i denne retning dom af 18.2.2016, Finanmadrid EFC, C-49/14, EU:C:2016:98, præmis 52 og den deri nævnte retspraksis, samt kendelse af 21.6.2016, Aktiv Kapital Portfolio, C-122/14, ikke trykt i Sml., EU:C:2016:486, præmis 37).

- 70 Det følger heraf, at processuelle regler som de i hovedsagen omhandlede, for så vidt som de kræver af forbrugeren, at denne inden for en frist på to uger at regne fra forkyndelsen af kendelsen om betalingspåbuddet fremlægger faktiske oplysninger og beviser, som gør det muligt for retten at foretage denne bedømmelse, og straffer forbrugeren med den måde, hvorpå sagsomkostningerne beregnes, medfører en sådan risiko.
- 71 Henset til ovenstående betragtninger skal det forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 skal fortolkes således, at bestemmelsen er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, som gør det muligt at afsige en kendelse om betalingspåbud, der er baseret på en gyldig veksel, som sikrer et tilgodehavende i henhold til en forbrugerkreditaftale, når den ret, som behandler en sag om udstedelse af et betalingspåbud, ikke har beføjelse til at foretage en undersøgelse af, om vilkårene i denne kontrakt eventuelt er urimelige, eftersom de nærmere regler for udøvelsen af retten til at gøre indsigelse mod en sådan kendelse ikke gør det muligt at sikre overholdelsen af de rettigheder, som forbrugeren kan udlede af dette direktiv.

Sagsomkostninger

- 72 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Anden Afdeling) for ret:

Artikel 7, stk. 1, i Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler skal fortolkes således, at bestemmelsen er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, som gør det muligt at afsige en kendelse om betalingspåbud, der er baseret på en gyldig veksel, som sikrer et tilgodehavende i henhold til en forbrugerkreditaftale, når den ret, som behandler en sag om udstedelse af et betalingspåbud, ikke har beføjelse til at foretage en undersøgelse af, om vilkårene i denne kontrakt eventuelt er urimelige, eftersom de nærmere regler for udøvelsen af retten til at gøre indsigelse mod en sådan kendelse ikke gør det muligt at sikre overholdelsen af de rettigheder, som forbrugeren kan udlede af dette direktiv.

Underskrifter